

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

8037

Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre l'ampliació d'explotació i restauració de la pedrera Herráez, TM Manacor. (117a/14)

En relació amb l'assumpte de referència, i en el tràmit de consulta preceptiva a l'òrgan ambiental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 29 de juny de 2017,

"DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs en el punt 1 "Pedreres: restauració o extracció" del Grup 2 "Indústria extractiva" de l'annex 1 de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016). Per la qual cosa, està sotmesa a avaluació d'impacte ambiental ordinària i es tramitarà d'acord amb la Llei estatal 21/2013, de 9 de desembre d'avaluació ambiental.

Per tant, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva declaració d'impacte ambiental, d'acord amb l'art. 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluacions ambientals.

Per altre part, segons el que estableix l'art. 12 del Decret 61/1999, de 28 de maig, d'aprovació definitiva de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres, la CMAIB s'ha de pronunciar en relació a l'avaluació ambiental del pla de restauració.

1. Antecedents

La pedrera Herráez disposa d'autorització minera i Pla de Restauració aprovat de l'any 1991; apareix a l'annex 2 del Catàleg de Pedreres del PDSP des de l'any 2002.

Actualment és objecte de regularització per la DT1 de la Llei 10/2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears.

2. Informació del projecte

El promotor del projecte és Gravera Can Herráez S.L. i l'òrgan substantiu competent per a l'autorització del projecte és la Direcció General de Política Industrial.

La pedrera Herráez consta al Registre Miner de les Illes Balears (núm. 90) com un pedrera activa de calcària; l'explotació s'ubica a les següents parcel·les del Polígon 34 de Manacor:

- Autoritzades: 619, 620, 631, 632, 633 i 690.
- Ampliació: 613, 614, 615, 617 i 775.

El projecte unifica l'explotació i restauració d'una nova superfície ampliada amb l'explotació i la restauració de la pedrera matriu, actualment autoritzada.

A la següent taula es resumeixen les dades d'interès del projecte, tenint en compte que els volums i les superfícies es consideren des de la redacció del projecte (juny 2015):

Volum explotació (m3)		2939887,17
Volum rebliment (m3)		171231,10
Terra pròpia (m3)	14865,31	30032,22
Terra externa (m3)	15166,91	
Superfície explotació (m2)		49348,14
Superfície restauració (m2)		144992,08
Fases: explotació+restauració		16
Explotació+restauració (anys)		71

Explotació

El mètode d'explotació és per terrasses descendents del front. L'extracció es realitza per mitjans mecànics, "bulldozer" i retroexcavadora amb martell hidràulic (no es realitzen voladures); a continuació, una pala transporta el material extret a l'establiment de benefici per al seu tractament: trituració, classificació, mòlta i acopi.

El subministrament d'aigua prové d'una captació d'aigües subterrànies identificada amb el núm. CAS_389.

L'explotació figura registrada com a petit productor de residus perillosos disposant de contracte de serveis amb una empresa externa per a la correcta gestió d'aquests productes. En el taller es disposa d'una zona reservada per a l'emmagatzematge temporal d'olis, filtres i bateries (damunt una solera de formigó i a resguard de la intempèrie) fins la seva recollida per un gestor de residus perillosos.

Restauració

La pedrera matriu, així com les zones explotades de l'ampliació, s'aniran regenerant durant l'avanç dels treballs extractius; restaurant-se simultàniament ambdues zones.

Al final de les actuacions, la pedrera matriu presentarà una morfologia menys abrupta que facilitarà la seva integració en el medi, gràcies al desenvolupament de les espècies vegetals, arbòries i arbustives introduïdes. En els terrenys a ampliar la restauració serà paral·lela a l'explotació, seguint un perfil per terrasses en el que es revegetaran les bermes i la plaça de la pedrera.

Per dur a terme la restauració de la pedrera matriu es preveu reubicar les instal·lacions de benefici a un lloc de la mateixa pedrera matriu, ja que l'explotació de la zona d'ampliació es realitza per terrasses descendents i no constitueix un nivell definitiu on instal·lar l'establiment de benefici; al final de la seva vida útil, aquestes instal·lacions seran desmantellades.

Les actuacions que es duren a terme durant la fase de restauració seran:

•Condicionament de talussos:

-A la pedrera matriu es realitzarà en consonància amb els talussos actuals i tenint en compte els possibles efectes erosius de les aigües d'escorrentia, incloent mesures per el drenatge superficial de l'explotació.

-A l'ampliació es preveu mantenir al mateix perfil que a l'explotació (dimensions banc-berma de 15-6) amb la finalitat que les actuacions a realitzar siguin mínimes. El drenatge es realitzarà mitjançant cunetes a peu de banc que desguassaran cap als extrems laterals de cada berma i conduïdes a peu de talús.

Els materials a utilitzar seran els estèrils de la zona d'ampliació de la pròpia pedrera i materials externs (d'excavació i desmunts o RCD de plantes de triatge).

•Rebliments localitzats amb la finalitat de millorar la qualitat visual de la zona restaurada ja que es redueix l'altura del banc i se n'introdueix una de nova que pot ser revegetada; els materials es dipositaran seguint condicions granulomètriques.

•Processos de revegetació i restabliment de fluxos vegetals: es distingeixen dues zones: desmunts i terraplens. Sempre que sigui possible s'aprofitarà el sòl natural (terra vegetal) i els materials de rebuig de la pedrera, que s'utilitzaran com a substrat. La capa de terra tindrà uns 40 cm de gruixa; a més, es considera necessari afegir compost que es mesclarà amb la terra vegetal en una proporció 1:2.

Les principals espècies introduïdes seran el pi (*Pinus halepensis*), l'ullastre (*Olea europea*) i la mata (*Pistacia lentiscus*), totes elles existents a l'entorn de la pedrera. Per altre part, també es sembraran llavors d'espècies herbàcies. En cap cas s'introduiran espècies invasives o altres que puguin suposar impactes negatius sobre la flora.

•Demolicció de les edificacions i retirada dels residus d'acord amb la normativa vigent; l'establiment de benefici serà desmantellat i s'entregarà a una empresa autoritzada per aprofitar-la com a ferralla.

Finalitzada la restauració, l'ús del sòl serà forestal i agrícola.

3. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

3.1. Diagnòstic territorial

La pedrera afecta a parcel·les amb la qualificació de SRC-SRG, segons el Pla Territorial de Mallorca; no està afectada per cap APR i sí estan en Zona de Vulnerabilitat d'Aquífers (Moderada i Alta).

Totes les parcel·les estan en zona de recursos miners (excepte 270 m² de la parcel·la 613 i la totalitat de la parcel·la 775); a les parcel·les fora d'interès miner no hi haurà activitat extractiva.

Al sud de la pedrera, separades per un camí veïnal, hi ha les pedreres Ses Roques i Sa Torre.

El nucli urbà més pròxim a la pedrera és Manacor, que es troba a 2 km al nord.

3.2. Diagnòstic ambiental

3.2.1. Geologia

La unitat explotable ve caracteritzada per calcàries, calcàries oolítiques i dolomies "tableadas", oscil·lant la seva potència entre 200-400 m.

3.2.2. Hidrologia i hidrogeologia

Segons l'IDEIB les parcel·les afectades per l'explotació matriu i l'ampliació no inclouen cap torrent ni cap zona humida.

Les parcel·les es troben en Zona de Vulnerabilitat d'Aqüífers: Moderada i Alta.

3.2.3. Vegetació

La totalitat de les parcel·les no afecten a XN 2000 ni a Espais Naturals Protegits.

A l'explotació actual pràcticament no hi ha sòl ni cobertura vegetal; a la part nord de la zona de l'ampliació s'hi troben diversos exemplars de pi de gran port que no es veuran afectats per l'explotació. No s'han identificat hàbitats protegits.

3.2.4. Paisatge

Principals incidències:

- Contrast de relleu: la pròpia activitat es dur a terme baix la cota del terreny i provoca una modificació de la topografia original; no obstant, la restauració preveu modificar les pendents dels fronts d'explotació per a facilitar un perfil compatible amb la topografia.
- Contrast de color amb l'entorn: amb la retirada de la coberta vegetal queda a la vista la roca nua de color ocre-gris; la restauració preveu la revegetació dels talussos que facilitarà la integració visual en el paisatge natural.

Respecte de la visibilitat cal dir que la pedrera està immersa en un entorn miner i industrial (serveis industrials i funeraris); a més al llarg del perímetre hi ha una barrera verda que oculta parcialment les instal·lacions de la pedrera.

4. Resum del procés d'avaluació

4.1. Actuacions prèvies

El 20 d'octubre de 2014 es va emetre l'informe de Fase Prèvia de Consultes previst a l'art. 22 de la Llei 11/2006; un dels aspectes que l'informe indica que ha de tenir en compte l'EIA és el compliment de l'acord del Ple de la CMAIB de 25 de novembre de 2010:

ATÈS

1. Que el Pla de Restauració de la pedrera va ser redactat l'any 1991 i posteriorment actualitzat l'any 1997.
2. Que no es pot informar el pla de restauració ja que manca documentació referent a les seves etapes i a la seva incidència visual i paisatgística.
3. Que el Reial Decret 975/2009, de 12 de juny, defineix l'estructura i contingut dels plans de restauració i indica que aquests s'han de revisar cada cinc anys.
4. Que l'informe de la DG d'Indústria indica que el pla de restauració de la pedrera Herráez no permet realitzar un seguiment de les tasques de restauració.
5. Que l'informe de la DG d'Indústria indica que les instal·lacions de tractament d'àrids han d'obtenir autorització minera prèviament a l'atorgament de la llicència d'activitat.
6. Que es tracta d'una activitat potencialment contaminant de l'atmosfera del grup B, d'acord amb la Llei 34/2007, de 15 de novembre, les quals estan sotmeses a autorització administrativa.

El Ple de la CMAIB acorda no emetre informe sobre el PROJECTE D'ACTIVITATS DE LA PEDRERA "HERRAEZ" al terme municipal de Manacor, fins que es compleixi el següent:

1. Es presentarà un nou Pla de Restauració actualitzat complint els requisits del Reial Decret 975/2009, de 12 de juny.
2. Es presentarà un calendari de restauració adaptat al Decret 975/2009 i al PDS de pedreres (Decret 61/1999).
3. Es consideraran noves alternatives de restauració.
4. Es presentaran plànols a escala bastant i suficient, on es grafiïn les actuacions de restauració executades, si s'escau, esmentant la protecció perimetral, la zonificació de les fases de restauració previstes.
5. Es presentaran plànols a escala bastant i suficient de situació dels accessos i de les instal·lacions.
6. Es recorda que s'ha de tramitar l'autorització minera de les instal·lacions de tractament d'àrids.
7. Es recorda que s'ha de tramitar l'autorització d'activitat potencialment contaminant de l'atmosfera davant la Secció de contaminació atmosfèrica de la DG de Canvi Climàtic i Educació Ambiental.

L'òrgan ambiental acorda la suspensió del termini per emetre informe fins que s'obtingui la documentació requerida, que no podrà excedir, en tot cas, de 3 mesos, d'acord amb el que disposa l'article 7 de la Llei 11/2006 d'AIA i AAE de les Illes Balears, en relació amb l'article 42.5 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

El 16 de gener de 2015 la Direcció General d'Indústria i Energia tramet a la CMAIB el document "Memoria-resumen ampliación de explotación y restauración de la cantera Herráez. Anexo actualización de la maquinaria del establecimiento de beneficio".

El 12 de febrer de 2015 el President tramet un ofici, tant a l'òrgan substantiu com al promotor, comunicant-los que es considera que l'informe de FPC emès es prou complet per a la redacció de l'EIA i que la maquinària de l'establiment de benefici pot ser directament avaluada dintre de l'EIA.

4.2. Fase d'informació pública i consultes

El 27 d'octubre de 2016 es va publicar en el BOIB núm. 136 la informació pública del projecte i l'estudi d'impacte ambiental per un termini de 30 dies: no es presentaren al·legacions.

L'òrgan substantiu també va sol·licitar consulta a: Ajuntament de Manacor, Departament de Territori, Infraestructures i Carreteres del Consell de Mallorca i Direcció General de Recursos Hídrics (Serveis d'Estudis i Planificació, d'Aigües Superficials i d'Aigües Subterrànies).

En la documentació presentada a la CMAIB hi consten els següents informes:

+Ajuntament de Manacor

-Informe arquitecte (16/11/16)

Segons les NNSS de Manacor, les parcel·les on es situa la pedrera matriu i l'ampliació estan classificades com Sòl Rústic Àrea Excedent.

L'art. 249, per terrenys en zones excedent, assenyalava que s'admeten els serveis vinculats al camp i els jaciments o pedreres i casetes d'eines.

-Informe del tècnic de medi ambient (23/12/16)

CONCLUSIONS: per comprovar que els nivells de renou no sobrepassen els nivells màxims establerts, s'ha d'incloure dins el PVA el seguiment dels valors d'immissió (índex acústic) a la vora dels habitatges propers a la pedrera, com a mínim durant el primer any d'activitat-restauració.

El PVA ha d'incloure mesures concretes per seguir els impactes ocasionats pel projecte durant l'explotació.

+Departament de Territori i Infraestructures. Consell de Mallorca (1/12/16)

L'art. 33 de la Llei 10/2014 d'Ordenació Minera estableix que, una vegada que l'Ajuntament afectat hagi rebut la notificació de l'autorització o concessió del dret miner, ha d'iniciar la tramitació de la corresponent modificació puntual del seu planejament, incorporant en l'àmbit del sòl delimitat en l'autorització minera la qualificació que només admeti l'ús extractiu. Una vegada incorporada al planejament, no és necessària la declaració d'interès general.

Si la citada adaptació del planejament no es produeix en un termini de sis mesos, de que s'hagi rebut la notificació, el Consell Insular s'ha de subrogar en el competències municipals per redactar-la i tramitar-la.

+Direcció General de Recursos Hídrics (3/1/17):

-Servei d'Aigües Subterrànies (19/12/16):

Amb la documentació aportada es constata que hi haurà una variació de la superfície a regar per evitar la pols produïda a la pedrera; per tant, com a mínim per aquest motiu, ja es modifiquen les condicions de la concessió CAS_389.

El titular haurà de tramitar la revisió de la concessió per tal de modificar-la i recollir les variacions que s'hagin produït en els seus paràmetres d'explotació i/o condicions d'explotació.

-Servei d'Aigües Superficials (3/1/17)

CONCLUSIÓ: les obres previstes en el projecte no es troben dintre del Domini Públic Hidràulic de les aigües superficials, ni a les seves zones de protecció (servitud, policia), ni a zones inundables o potencialment inundables.

+Secció de Contaminació Atmosfèrica (1/2/2017)

La pedrera Herráez disposa de Resolució d'inscripció com a APCA vigent on s'especifiquen les prescripcions en matèria de contaminació atmosfèrica que estan obligats a complir (exp. APCA-0044); aquest expedient APCA contempla les parcel·les 619, 620, 631, 632, 633 i 690 del Polígon 34 de Manacor.

No es considera necessari incloure condicionants respecte a la prevenció de la contaminació addicionals als ja indicats en la Resolució d'inscripció com a APCA.

5. Integració de l'avaluació

5.1. Alternatives

A l'EIA presentat s'analitzen les següents alternatives:

-Alternativa 0: estat actual sense ampliació ni restauració de la pedrera matriu d'acord amb el Pla de Restauració ja aprovat.

Aquesta opció s'ha descartat per la incompatibilitat amb el projecte plantejat i la impossibilitat de planificar un rebliment a cota amb inerts.

-Alternativa 1: projecte d'ampliació de l'explotació i Pla de Restauració mitjançant rebliment generalitzat de la pedrera.

A més de la impossibilitat de planificar un rebliment a cota amb inerts s'afegeix el cost del transport des dels centres de producció

-Alternativa 2: projecte d'ampliació de l'explotació i Pla de Restauració amb terrasses i rebliment parcial de la plaça de la pedrera.

L'alternativa 2 és la més favorable des del punt de vista ambiental; no es planteja el rebliment total per a recuperar la topografia original sinó que es proposa la rehabilitació de la superfície afectada per l'explotació amb la finalitat de tornar-lo a un estat satisfactori d'acord amb el que preveu el RD 975/2009, de 12 de juny, sobre gestió dels residus de les indústries extractives i de protecció i rehabilitació de l'espai afectat per activitats mineres.

5.2. Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

a) Pols, renous i vibracions

Els renous provenen de la maquinària d'extracció i transport, així com de la planta de benefici; degut a la geometria de l'explotació, els treballs es realitzen per davall la cota natural del terreny i això fa que el renou no es propagui a l'exterior o, si es propaga, ho faci molt esmorteït. No es duen a terme voladures.

La pols prové de la zona d'actuació de la maquinària i de la circulació dels vehicles de transport; aquestes emissions es fixaran mitjançant recs periòdics.

b) Sòl

Aquest factor es veu afectat per la retirada de terra vegetal, l'extracció del material i el seu transport, així com el trànsit de maquinària.

En la fase de restauració es realitzaran els rebliments i terraplens amb estèrils no aprofitables, materials procedents d'activitats d'excavació i desmunt i RCD procedents de plantes de triatge autoritzades; finalment es reposarà la capacitat agrològica aportant terra vegetal.

c) Aigües superficials i subterrànies

Al nord de la zona d'ampliació hi ha una franja de terreny de 40 m, exclosa de les activitats extractives, on es disposarà una cuneta perimetral que drenarà al NE seguint la pendent del terreny original.

d) Atmosfera

Les emissions de partícules i pols es limiten als dies d'extrema sequedat i vent; per evitar la generació de pols en suspensió s'utilitzarà un sistema d'aspersió per a les pistes i els acopis; a més, les cintes de poca granulometria i els mecanismes de cribatge estan carenats.

e) Fauna i vegetació

S'haurà de retirar una superfície vegetal de 49.348 m² i per la restauració de la matriu s'haurà de condicionar la corona del talús i s'hauran de retirar uns 15-20 pins.

Aquest efecte negatiu es compensarà reposant la coberta de terra i reposant la vegetació en els bancals finals.

f) Paisatge

L'EIA conté l'Annex 2 amb l'Estudi d'Incidència Visual i Paisatgística (juliol 2016) on es conclou que els principals impactes d'aquesta activitat són el contrast de relleu (ja que es modifica la topografia original del terreny) i color (a causa de què abans d'extreure el recurs miner, s'ha de retirar la coberta vegetal); no obstant, ambdós impactes són reversibles amb la restauració proposada: modificació dels fronts d'extracció i revegetació dels talussos per a facilitar la integració visual en el paisatge natural.

g) Trànsit

Aquest projecte no té efectes notables sobre el trànsit ja que l'activitat es realitza a una zona on hi ha altres pedreres en actiu i un Centre de Tractament de Residus.

h) Medi socioeconòmic

L'activitat genera llocs de feina directes (per el personal que hi treballa) i indirectes (per l'ocupació que es genera en altres sectors: comercial, transport, construcció, indústria i turisme).

5.3. Seguiment ambiental

En aquest apartat de l'EIA hi ha una relació de les activitats que han de ser objecte de vigilància ambiental durant la fase de restauració i conservació; no obstant, no es té en compte la fase d'explotació.

Durant el tràmit d'informació pública, l'informe emès el 23/12/16 per l'Ajuntament de Manacor va detectar algunes anomalies en referència al Pla de Vigilància Ambiental (PVA).

El 30/5/17 l'òrgan substantiu va trametre a la CMAIB un Annex presentat pel promotor amb la finalitat de donar resposta a l'informe de l'Ajuntament en el sentit de completar el PVA per a la fase d'explotació i incloure un seguiment semestral de la contaminació sonora per a verificar que els nivells d'immissió en torn a les vivendes pròximes compleixen els valors límits del RD 1367/2007 que desenvolupa la Llei 37/2003. A l'Annex s'hi inclou el següent Apèndix:

- Proposta de continguts i horaris per a la inspecció sonomètrica avaluadora dels nivells sonors susceptibles de ser generats pel funcionament de la pedrera, redactat per AVALUA. Març 2017.

6. Conclusions

Per tot l'anterior, el Ple acorda:

Primer: formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del Projecte d'ampliació i restauració pedrera Herráez núm. 90, promogut per Gravera Can Herráez S. L., a les parcel·les 613, 614, 615, 617, 620, 631, 632, 633, 690 i 775 del polígon 34 del T.M. de Manacor, al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sempre i quan es compleixin les condicions següents:

1. Es compliran totes les mesures preventives i correctores proposades en l'estudi d'impacte ambiental, i a més:

- a) La revegetació immediata durant el procés d'explotació, a les àrees ja esgotades.
- b) La creació de barreres de vegetació arbòria al voltant de l'explotació propera als camins i accessos de la primera fase de la restauració per tal de minimitzar l'impacte visual des del començament.
- c) Les edificacions que es proposa mantenir s'hauran d'adaptar per tal d'aconseguir la seva integració paisatgística.

2. Es tindrà en compte l'Annex 1 de l'EIA, presentat pel promotor en posterioritat a la informació pública (maig 2017), on es completa el PVA en el sentit d'incloure la vigilància a la fase d'explotació i un seguiment semestral de la contaminació sonora per a controlar l'afecció a les vivendes pròximes.

3. En els treballs de restauració de la pedrera, només es podran utilitzar els estèrils de la pròpia explotació, i materials terrígens i petris procedents d'excavacions realitzades d'acord amb la normativa urbanística. En cas de que s'utilitzin residus de construcció i demolició (RCD) han de provenir de plantes de tractament autoritzades i ser totalment inerts.

4. D'acord amb l'informe emès pel Servei d'Aigües Subterrànies de la Direcció General de Recursos Hídrics: el titular haurà de tramitar la revisió de la concessió CAS_389 per tal de modificar-la i recollir les variacions que s'hagin produït en els seus paràmetres d'explotació i/o condicions d'explotació.

5. No es podrà utilitzar l'aigua del CAS_389 per a consum humà fins que no s'hagi autoritzat per a aquest ús, en tot cas s'haurà de garantir el subministrament d'aigua potable.

6. S'haurà de tramitar la modificació corresponent en el Registre d'Activitats Potencialment Contaminadores de l'Atmosfera (APCA) ja que la inscripció de la pedrera Herráez com a APCA (exp. APCA-0044) no inclou les parcel·les corresponents a l'ampliació de la pedrera.

7. S'han d'extremar les precaucions per tal d'evitar actuacions i abocaments incontrolats que puguin produir possible contaminació als aqüífers.

8. La terra vegetal aportada haurà de tenir les característiques edàfiques apropiades per a la revegetació que se proposa.

Segon: Es recorda al promotor que l'aigua del pou en cap cas es pot usar per consum humà sense l'autorització pertinent de la Direcció General de Recursos Hídrics previ informe vinculant de la DG de Salut Pública."

Palma, 5 de juliol de 2017

El presidente de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

